

Skuespillernes opprop #stilleforopptak skapte stor debatt her til lands i høst. Nå har debatten om #metoo blant skuespillere blusset opp igjen. Her fra Nationaltheatrets arrangement før jul, der historier om seksuell trakassering ble lest opp. FOTO: SIV DOLMEN

Debatten om seksuell trakassering er blitt overfladisk. De virkelige problemene blir ikke tatt tak i, mener forskere.

Savner nyanser i #metoo- debatten

#METOO
THEA STORØY ELNAN
MARIA T. PETTRÉM

- Fokuset på enkeltpersoner og enkeltsaker, gjør at vi mister noen nyanser, sier forsker Bård Kleppe ved Telemarksforskning.

- Det eksisterer en del bakenforliggende faktorer som handler om teaterets egenart og kultur, sier Kleppe videre.

Debatten om seksuell trakassering har blusset opp igjen de siste par ukene. Det skjedde etter at forfatter og dramatiker Øystein Stene satte skuespillernes opprop #stilleforopptak under lupen i et essay i Aftenposten og Samtiden.

Stene kritiserte blant annet kvinnelige skuespillere i den norske #metoo-debatten for å innta offerroller. Mannlige skuespillere som har opplevd trakassering, ble ikke hørt, ifølge Stene.

Han viste til en undersøkelse utført av Kleppe ved Telemarksforskning i 2010, hvor én av tre mannlige skuespillere oppga å ha opplevd seksuell trakassering i løpet av det siste halvåret. Til sammenligning oppga halvparten av de spurte kvinnelige skuespillerne å ha opplevd det samme.

- Seksualitet en del av yrket

Kleppe peker på at seksualitet er en vesentlig del av skuespilleryrket. Mye av scenekunsten handler om å formidle begjær og attraktivitet. Det mener Kleppe er noe som er blitt lite problematisert i #metoo-debatten hittil.

- En del kvinnelige informanter sier at de har opplevd menn som for eksempel kysset dem lengre enn det som var nødvendig for scenen. Hadde dette vært på en annen arbeidsplass, så hadde ikke kysset skjedd i det hele tatt.

» Skuespillere jobber på en måte der de bruker sin egen kropp, følelser, sensualitet og erotikk. Gråsonene står derfor i kø, og det er noe vi bør ta på alvor i debatten.

BI-forsker Sigrid Røyseng

Her er det snakk om at det i utgangspunktet er oppførsel som er seksualisert, og overgangen til trakassering har en hårfin grense, sier han.

Mer utsatt enn andre

Kleppe gjorde en undersøkelse i 2016 sammen med BI-forsker Sigrid Røyseng. Der oppgir 45 prosent av norske skuespillere å ha vært utsatt for en eller flere handlinger som defineres som uønsket seksuell oppmerksomhet i løpet av det siste halvåret. Det er mer

enn i de fleste andre yrkesgrupper.

- De jobber på en måte der de bruker sin egen kropp, følelser, sensualitet og erotikk. Gråsonene står derfor i kø, og det er noe vi bør ta på alvor i debatten, sier Røyseng.

Hun spør seg om det for eksempel er rom for å si at noe er ubehagelig når man skaper kunst.

- Jeg tror det er fare for at #metoo har ført til en litt overfladisk oppmerksomhet på regler og rutiner, heller enn på strukturelle og kulturelle sider ved teaterarbeidets kjerne, sier Røyseng.

Må diskutere ubehagelige blikk

Kleppe mener #metoo-debatten i etterkant av skuespillernes opprop i stor grad har handlet om offer/overgriper-roller. En vel så viktig del av debatten burde vært trakassering som ikke nødvendigvis overskriver juridiske grenser, ifølge Kleppe.

- Ubehagelige blikk er en minst like viktig del av trakasseringen, men det er ikke noe man dømmes for. Likevel viser det et problem i en arbeidskultur. Å ha en åpen dialog om slike ting, ikke minst om de gangene skuespillerne gjør ting på scenen av seksuell karakter, er veldig viktig, sier han.

Dette fortjener mer enn offer/overgriper-synet, mener Kleppe.

- De mer alvorlige hendelsene har fått utvikle seg fordi man ikke har snakket om kulturen i scenekunsten, sier han.